

Odnos kao temelj za kršćansko jedinstvo i zajedništvo ... pitanje soli

Roger Massey

UDK: 261.8
Meditacija
Primljeno: 18. 3. 2008.
Prihvaćeno: 1. 4. 2008.

Uvod

Jedna poznata pučka poslovice na Balkanskom poluotoku tvrdi da prije nego što dvojica mogu reći da su prijatelji, moraju zajedno pojesti kilu soli. Nećete ovu mrvicu pučke mudrosti naći doslovno napisanu u Bibliji, ali elementi ove poslovice prisutni su u odnosima koji odražavaju kršćansko jedinstvo i zajedništvo. Težina ove kile soli podrazumijeva da odnos treba biti formiran između pojedinaca – veza srca okarakterizirana zajednički provedenim vremenom, podijeljenim iskustvima, podijeljenim obrocima i iskrenom uzajamnom komunikacijom – prije nego što mogu tvrditi da imaju pravi odnos. Ti vremenski zahtjevni i svakidašnji koraci moraju se prijeći prije nego što se dvoje ili više ljudi može međusobno zvati “prijateljima” ili tvrditi da imaju kršćansko zajedništvo i jedinstvo. Ako to nije tako, tada su jedinstvo i zajedništvo vrlo površni. Put koji nas vodi jedinstvu i zajedništvu božanske naravi, okarakterizirano bezuvjetnom *agape* ljubavlju, popločen je kamenjem *filadelfia* ljubavi, srdačne bratske ljubavi utemeljene na kvalitetnoj komunikaciji i osobnom povjerenju.

Kako bih zadržao zajedničku nit na ovom simpoziju, htio bih usporediti ovaj dobro osoljeni odnos između prijatelja koji slijede Krista s kršćanskim jedinstvom i zajedništvom.

Istina poput one u ovoj pučkoj poslovi, često se potvrđuje u svakodnevnom iskustvu. Sam život je težak čekić koji neumoljivo tuče i ostavlja malo mjesta za ono što se čini mudrim, no na kraju se pokazuje da uopće nije mudrost. Samo izgleda dovoljno dobro da bi se zavezala u krpu, uokvirila i okačila u kuhinji.

Ja sam čovjek koji uspijeva i duboko se naslađuje u odnosima koje imam s braćom i sestrama u Kristu. Prijateljstva koja obogaćuju moj život su ona koja su odoljela vremenu i udaljenosti, izvor su gromoglasnog smijeha i riješenih nesporazuma, slavljenja Isusa i vremena za stolom, ukratko ... slanost koju proizvodi život podijeljen s drugima.

Neki uspjesi i neugodni promašaji

Zajedničke doktrine i teologija, kao i denominacije i slične tradicije, često su bile proglašavane vezom koja veže srca ljudi u kršćanskoj ljubavi, bratstvu i jedinstvu. Pisac ovog djela skromno protestira. Iako su nam pouzdane doktrine i visoka teologija potrebni za ponudu i prenošenje vječnih istina koje mijenjaju život, nisu bile dovoljno čvrste održati ljude zajedno. Naprotiv, služile su nam kao stjegovi ispod kojih smo se okupljali, zastave kojima smo mahali, te kao prikladni nazivi kojima smo se dičili. Doktrine i teologije nam pomažu i koriste, kao što nas naše denominacije (ili ne-denominacije) i tradicije određuju i pomažu ... no nisu poslužile za ujedinjenje kršćana. Nisu bile ni sjeme koje donosi žetvu jedinstva i zajedništva. Čini se da doktrine više razdvajaju braću i sestre nego što ih ujedinjuju, a teologija, bez obzira na to koliko je uzvišena, ne povezuje zajedno srca ljudi konopcima ljubavi. Koliko gorkih podjela ima unutar zajedničkih zidova naših denominacija i tradicija? Nemam dovoljno prstiju na rukama i nogama da bih izbrojao sve razdore i podjele koje danas postoje.

Nedavno sam popio kavu, zaslađenu a ne slanu, s mladim čovjekom koji je posjetio našu novu crkvu. Ranije je bio ovisnik o heroinu i iskusio je sav užas koji ide s drogom, a trenutno se bori s ovisnošću o kockanju. Dok sam pio kavu s tim bratom, objasnio mi je nešto vrlo jednostavno. Ono što ga je iznova i iznova privlačilo u našu zajednicu nisu bile naše pažljivo pripremljene propovijedi o sili križa i Božjoj milosti, iako su ga oduševljavale. Niti su plijenile njegovo srce lijepo sročene doktrine ili prosvjećujuća teologija čijem smo sricanju posvetili mnogo vremena. Naprotiv, odnosi koje je gradio kroz iskrene razgovore i blagovanje zajedničkih obroka poslije završetka nedjeljnih bogoslužja s drugim pomilovanim grešnicima, privukli su njegovo srce u našu sredinu. Ovaj mladi čovjek nije iznimka. Naprotiv, on i bezbroj drugih sličnih njemu čine većinu. Odnosi su najvažniji. Odnosi grade i čuvaju kršćansko jedinstvo. Odnosi nam omogućavaju oprostiti mnoge grijeha. Doktrine i teologije, denominacije i tradicije mogu se, u najboljem slučaju, pohvaliti samo brončanom medaljom.

Polagao sam veliku nadu u molitvene sastanke na kojima sam zajedno s braćom i sestrama iz drugih zajednica molio za jedinstvo. Bilo je razlika među nama, no dijelili smo zajedničku viziju ujedinjene gradske crkve. Braća i sestre su dizali ruke i molili anđeoskim i zemaljskim jezicima, vapili i ispovijedali jedinstvo među nama, ali to je jedinstvo do današnjeg dana ostalo nedostižno. Nakon mjeseci bolnih sastanaka, gorljivih molitava i svakovrsnih razgovora, karakterističnih za takve sastanke, zaključili smo da zapravo najviše trebamo piknik s roštiljem ili nekakav zajednički obrok gdje možemo sjesti zajedno, jesti, razgovarati, smijati se i dijeliti iz života "jedući sol" upoznavanja. Bili smo braća i sestre, bez sumnje ... no nismo bili prijatelji. Tamo gdje nema prijateljstva i veze zasnovane na dobroj komunikaciji i povjerenju, ljubav ne može pokriti mnoštvo grijeha.

Trebali smo jesti i piti zajedno ako smo htjeli nastaviti moliti zajedno. Morali smo izgraditi odnose ako smo namjeravali zajedno graditi Božje kraljevstvo. Ponekad za odnose u Kristu nije dovoljno zajedno pojesti ni kilogram soli.

Pavlovi odnosi

Samo je nekoliko ljudi u Bibliji koji su živjeli, govorili i djelovali s većim autoritetom i silom od apostola Pavla. Kao Židov i kao kršćanin uživao je poštovanje i imao veliku moć i autoritet. Nije bio čovjek koji se povlačio ili bježao od sukoba ili nevolja. Čini se kako se odvažno suočavao s njima revnošću i vjerom u Božju sudbinu za njegov život. No ranoj kršćanskoj zajednici i nama danas nije omililo samo zbog svoje obdarenosti duhovnim darovima i silom Duha Svetoga. Pavao je bio čovjek koji je poznao vrijednost odnosa i prijateljstva. Pavao je bio s Isusom na tajanstven način. Njegovo je zajedništvo sa Spasiteljem bilo sličnije našem nego zajedništvu s Petrom ili s ostalim suvremenicima. Pavao je imao priso zajedništvo sa svojim uskrslim Gospodinom od tajanstvenog susreta na putu u Damask do tragičnog završetka njegova života u Rimu. No ovdje ne govorim o toj vrsti odnosa.

Pogledajmo Pavlov govor koji upućuje zajednici vjernika s kojima je imao dublji odnos i s kojima je iskusio "slanost" značajnog kršćanskog zajedništva.

"Ali bili smo među vama nježni kao majka što hrani i njeguje svoju djecu. Tako, puni ljubavi prema vama, htjedismo vam predati ne samo evanđelje Božje nego i naše duše jer ste nam omiljeli" (1 Sol 2,7-8).

"Kao što znate, svakoga smo od vas kao otac svoju djecu, poticali, sokolili i zaklinjali da živite dostojno Boga koji vas pozva u svoje kraljevstvo i slavu" (1 Sol 2,11-12).

I opet Pavao piše:

"Uostalom, što je naša nada, naša radost i kruna našega ponosa pred našim Gospodinom Isusom pri njegovu dolasku? Niste li to vi? Da, vi ste naša slava i naša radost!" (1 Sol 1,19).

Pavao u ovoj poslanici ne maše svojom apostolskom značkom kao na drugim mjestima. Dok piše ovu poslanicu Solunjanima, ne ističe svoj funkcionalni ili bogodani autoritet. Umjesto toga, obraćajući im se poziva se na svoj odnos s vjernicima u Solunu kako bi dopro do njihovih srdaca. Na osnovu toga ih potiče da prime i vjeruju njegovo učenje. Solunjani i Pavao su zajedno pojeli mnogo soli.

Poput Solunjana, i mi se podređujemo duhovnom autoritetom, pod vodstvo i vrhovništvo ljudi s kojima smo u odnosu. Autoritet nosi najveću težinu i najveći je blagoslov onda kada ga doživljavamo u odnosu koji je prožet dobrom komu-

nikacijom i pouzdanjem. Zajednica Kristovih sljedbenika može biti istog srca i misli s nekim s kim ima odnos pouzdanja i ljubavi. Sam autoritet malo koristi ako nema odnosa koji može podnijeti njegovu veliku težinu.

Treba samo pogledati jezik kojim se Pavao služi u odnosu sa svojim učenicima i suradnicima kako bismo razumjeli vrstu odnosa koji je njegovao. Putujućeg evangelizatora Tita naziva "pravim sinom po zajedničkoj vjeri" (Tit 1,4). Vidimo još dublji odnos s mladim evangelizatorom, Timotejem. Njega naziva "pravim sinom u vjeri" (1 Tim, 1,2.18) i "ljubljenim sinom" (2 Tim 1,2; 2,1). Uz apostolske upute svom mladom suradniku Pavao daje očinska ohrabrenja, savjet o tome kako se treba dobro brinuti za sebe (1 Tim 5,23) i kako se vladati (1 Tim 4,12-16). Pavao nije smatrao Timoteja samo suradnikom kojem je trebao pokazati "što mu je činiti" dok se penje apostolskim ljestvama. Pavlov rječnik otkriva kako je tu bilo mnogo više od samih naputaka. Pavao je dobro poznavao Timotejevu obitelj (2 Tim 1,5) i bio je prisutan u važnim trenucima Timotejeva života (1 Tim 1,18; 4,14). On čak upućuje problematičnu crkvu u Korintu da se osobito pobrine za njegova mladog pomoćnika (1 Kor 16,10-11). Pavlova prisna povezanost s Timotejem opisana je nježnim tonovima. Ovaj izmučeni i odvažan apostol cijenio je Timotejeve suze zbog njega i očinskim se srcem sjeća vremena kad je osobno položio ruke na Timoteja kako bi mu udijelio ono što je primio (2 Tim 1,3-4). Njihov odnos ima čvrste temelje.

Vjerni suradnici često su bili spremni žrtvovati svoj život za gorljivog apostola Pavla. Snažnim osjećajima i pohvalom Pavao spominje svoga pouzdanog partnera u službi, Barnabu (Dj 9,27), svoje drage suradnike Tihika (Ef 6,21; Kol 4,7), Onezifora (2 Tim 1,16-18), Ivana Marka (2 Tim 4,11) kojega je vremenom naučio cijeniti, te svoje suradnike Apolona, Priscilu i Akvilu i druge koji su vjerojatno imali snažnu osobnost, silu i autoritet.

Isusova djela dok je vrijeme odmicalo ...

Sam čin Isusova sjedenja za stolom zajedno s učenicima kod Pashalne večere je čin koji se prečesto previđa. Bilo je više učenika za stolom negoli kod križa. Čak i danas, kad nam je upućen Isusov poziv da uzmemo svoj križ i slijedimo ga, on nas još uvijek poziva k stolu kako bismo doživjeli zajedništvo s njim i jedan s drugim. Sol jedemo kod stola, a ne kod oltara. U odnosima postajemo "doista jedno" (Iv 17,23).

Završna riječ od Petra

Apostol Petar karakterizira odnose bratske ljubavi ili zajedništva začetima u soli u svojoj uzlaznoj piramidi milosti i božanskih karakternih odlika u 2 Petrovoj

1,5-8. Ove su crte, kao sol, bitne u našoj potrazi za začinjavanjem života sa zajedništvom kroz jednoga Duha.

“Zbog toga svim marom prionite: vjerom osigurajte krepost, krepošću spoznaje, spoznanjem uzdržljivost, uzdržljivošću postojanost, postojanošću pobožnost, pobožnošću bratoljublje, bratoljubljem ljubav. Jer ako to imate i u tom napredujete, nećete biti besposleni i neplodni za spoznanje Isusa Krista.”

Ta “bratska ljubav” u ovom odlomku Pisma je ona *philadelphia* ljubav koja utire put k *agape* ljubavi.

Ova vrsta odnosa, koji se izgrađuju za stolom u kvalitetnoj komunikaciji i uzajamnom povjerenju, i jake veze koje se izgrađuju tijekom vremena kao kameni su za popločavanje puta koji nas vodi u savršeno, osoljeno jedinstvo za koje Isus moli u Ivanu 17. Našim odnosima izgrađenim u bratskoj ljubavi idemo naprijed prema Božjoj *agape* ljubavi.

Autorov prijevod teksta popravila Ljubinka Jambrek

**PRILOG
ЪВІГОС**

